

Sprawozdanie sekretarza generalnego PAU za okres od czerwca 2015 do maja 2016

Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres od czerwca roku 2015 do końca maja roku 2016. W sprawozdaniu przedstawione zostaną, poza informacjami ogólnymi, materiały dostarczone przez poszczególne Wydziały i Komisje Polskiej Akademii Umiejętności.

Informacje ogólne

Polska Akademia Umiejętności zrzesza 493 członków. W skład korporacji wchodzi 1 członek honorowy (ks. Kardynał Franciszek Macharski), 148 członków krajowych czynnych, 158 członków krajowych korespondentów oraz 186 członków zagranicznych. Tegoroczne wybory – zakończone przed przerwą – głosowaniem podczas Zgromadzenia Ogólnego PAU wyłoniły 3 członków czynnych, 15 nowych członków korespondentów oraz 11 członków zagranicznych. Dyplomy nowo wybranym członkom zostaną wręczone tradycyjnie podczas jesiennego Uroczystego Posiedzenia Naukowego Akademii w listopadzie br.

W roku sprawozdawczym Akademia poniosła straty. Na zawsze odeszli od nas:

Z Wydziału I

Dr Andrzej Ciechanowiecki – członek zagraniczny PAU, zmarł 2.11.2015 r.

Prof. Maria Karpluk – członek korespondent PAU, zmarła 2.01.2016 r.

Prof. Witold Mańczak – członek czynny PAU, zmarł 12.01.2016 r.

Prof. Umberto Eco – członek zagraniczny PAU, zmarł 19.02.2016 r.

Prof. Karl Dedecius – członek zagraniczny PAU, zmarł 26.02.2016 r.

Prof. Maria Podraza-Kwiatkowska – członek czynny PAU, zmarła 5.04.2016 r.

Prof. Oktawiusz Jurewicz – członek korespondent PAU, zmarł 28.04.2016 r.

Z Wydziału II

Prof. Claude Lepelley – członek zagraniczny PAU, zmarł 31.01.2015 r.

Prof. Georges Le Rider – członek zagraniczny PAU, zmarł 3.07.2015 r.

Prof. Denver Fred Wendorf – członek zagraniczny PAU, zmarł 15.07.2015 r.

Prof. Wojciech Rojek – członek korespondent PAU, zmarł 29.09.2015 r.

Prof. Janusz Tazbir – członek czynny PAU, zmarł 3.05.2016 r.

Z Wydziału III

Prof. Czesław Olech – członek czynny PAU, zmarł 1.07.2015 r.

Prof. Czesław Ryll-Nardzewski – członek czynny PAU, zmarł 18.09.2015 r.

Prof. Stanisław Knothe – członek czynny PAU, zmarł 31.12.2015 r.

Prof. Leszek Czuchajowski – członek zagraniczny PAU, zmarł 4.03.2016 r.

Z Wydziału VI

Prof. Janina Kraupe-Świdarska – członek czynny PAU, zmarła 3.03.2016 r.

W tym miejscu poświęcę kilka słów nowelizacji Statutu i Regulaminu PAU. Decyzję o nowelizacji wymienionych dokumentów podjął Zarząd na pierwszym posiedzeniu nowej kadencji. Prace nie były proste i przebiegały w kilku etapach. Propozycje zmian w obu dokumentach zostały przygotowane przez Zarząd, w czasie tych prac uwzględniono również uwagi i sugestie członków Rady PAU. Następnie znowelizowane dokumenty zostały omówione i zaakceptowane podczas posiedzenia Rady PAU. Ostatecznej korekty nowej wersji Statutu i Regulaminu dokonał prof. Andrzej Mączyński, za co jeszcze raz serdecznie Panu Profesorowi dziękuję. Po tej korekcie elektroniczna wersja obu znowelizowanych dokumentów została zamieszczona na stronie internetowej PAU, wersja papierowa była dostarczana osobom zainteresowanym. Podczas marcowego Zgromadzenia Ogólnego prezes PAU poinformował członków korporacji o przygotowywanej nowelizacji. Głosowanie przeprowadzono w trybie korespondencyjnym.

Wyniki głosowania przedstawiają się następująco:

Uprawnionych do głosowania – 306.

Oddano głosów – 213.

W tym głosów „za” – od 194 do 211 (Statut) i od 200 do 213 (Regulamin).

Tak więc, statutowe warunki nowelizacji Statutu i Regulaminu zostały spełnione. Oczywiście, nowa wersja Statutu wymaga jeszcze zatwierdzenia przez właściwy sąd. Po otrzymaniu decyzji sądu scalone wersje Statutu

i Regulaminu zostaną wydrukowane i już w listopadzie (miejmy nadzieję) będą do dyspozycji członków PAU. Znowelizowane dokumenty z pewnością usprawnią pracę Zarządu i Rady PAU, ułatwią także działania naszej administracji.

Działalność Wydziałów, Komisji i Stacji

Polska Akademia Umiejętności składa się z 6 Wydziałów. Liczbę członków poszczególnych Wydziałów oraz liczbę odbytych posiedzeń naukowych przedstawia tabela I.

Tabela I. Wydziały PAU

Wydział	Liczba członków czynnych	Liczba członków korespondentów	Liczba członków zagranicznych	Liczba posiedzeń naukowych
Wydział I Filologiczny	22	26	34	8
Wydział II Historyczno-Filozoficzny	26	33	36	5
Wydział III Matematyczno-Fizyczno-Chemiczny	23	30	38	–
Wydział IV Przyrodniczy	26	38	33	1
Wydział V Lekarski	27	31	40	1
Wydział VI Twórczości Artystycznej	24	–	5	–
Członkowie honorowi	1			
Razem	148	158	186	
Całkowita liczba członków	493			

Zaprezentowane dane wskazują, że aktywność poszczególnych Wydziałów jest mocno zróżnicowana. Posiedzenia Wydziałów „humanistycznych”, czyli Wydziału I i II, odbywają się często i regularnie. Posiedzenia pozostałych Wydziałów są nieregularne lub nie odbywają się wcale. Myślę, że zróżnicowanie to jest uzasadnione i wynika ze specyfiki Wydziałów. Aktywność Wydziałów ścisłych i przyrodniczych przejawia się w nieco inny sposób. Wydziały te organizują konferencje, sesje, a nawet szkoły, często o zasięgu międzynarodowym. Podczas tych spotkań naukowych wygłaszane są liczne

referaty, prezentowane są również tzw. doniesienia plakatowe, przygotowywane przez młodych pracowników naukowych. Ten ostatni element aktywności uważam za szczególnie cenny.

W ramach PAU działa 37 Komisji. Komisje te dzielą się na wydziałowe i międzywydziałowe. Wydział I Filologiczny koordynuje prace 4 Komisji, zaś Wydział II Historyczno-Filozoficzny – 8. Przy Wydziale III Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym działają 3 Komisje, a przy Wydziale IV Przyrodniczym – 5. Pozostałe Wydziały nie powołały dotychczas żadnej Komisji. Komisje międzywydziałowe podlegają Radzie PAU; działa ich obecnie 17, w tym 4 w Katowicach, 1 we Wrocławiu i 1 w Gdańsku. Działalność Komisji, podobnie jak Wydziałów, jest silnie zróżnicowana i wyraźnie pozostaje w związku z dziedziną wiedzy, jaką dana Komisja reprezentuje. Tabele II–VI ukazują działalność Komisji.

Tabela II. Komisje Wydziału I Filologicznego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Filologii Klasycznej PAU	8	1
Komisja Neofilologiczna PAU	7	–
Komisja Kultury Słowian PAU	7	1
Komisja Historii Sztuki PAU	9	–

Tabela III. Komisje Wydziału II Historyczno-Filozoficznego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Środkowoeuropejska PAU	9	1
Komisja Wschodnioeuropejska PAU	2	1
Komisja Prawnicza PAU	–	–
Komisja Historii i Kultury Żydów PAU	8	–
Komisja Prehistorii Karpat PAU	3	–
Komisja Nauk Ekonomicznych PAU	5	–
Komisja Etnograficzna PAU	6	–
Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU	8	–

Tabela IV. Komisje Wydziału III Matematyczno-Fizyczno-Chemicznego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Astrofizyki PAU	4	–
Komisja Nauk Technicznych PAU	3	1
Komisja Układów Złożonych PAU	4	2

Tabela V. Komisje Wydziału IV Przyrodniczego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Geoinformatyki PAU	9	–
Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU	8	2
Komisja Biologii Rozwoju PAU	2	1
Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU	3	1
Komisja Geograficzna PAU	7	1

Tabela VI. Komisje międzywydziałowe PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
1	2	3
Komisja Historii Nauki PAU	8	1
Komisja Spraw Europejskich PAU	7	–
Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych PAU	7	1
Komisja Filozofii Nauk PAU	7	1
Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych	8	–
Komisja PAU Rozwoju Miasta Krakowa	–	–
Komisja PAU do Badań Diaspory Polskiej	6	–
Komisja Przyrodniczo-Medyczna PAU we Wrocławiu	4	–

1	2	3
Komisja Antropologiczna PAU	1	–
Komisja Ergonomii PAU	5	1
Komisja PAU Zarządzania Kulturą i Mediami	5	–
Komisja Historii Śląska PAU	4	1
Komisja Nauk Matematycznych PAU w Katowicach	1	–
Komisja Nauk Przyrodniczych PAU w Katowicach	–	–
Komisja Prawnicza PAU w Katowicach	–	–
Komisja Kaszubska PAU w Gdańsku	–	1
Polska Grupa CIHEC Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée	1	–

Pełne dane obrazujące aktywność wszystkich Wydziałów i Komisji PAU – zarówno informacje o władzach, jak i szczegółowy spis wygłoszonych referatów, zorganizowanych sesji i konferencji – zob. s. 73–95.

Poza Wydziałami i Komisjami w strukturze Polskiej Akademii Umiejętności znajdują się dwie Stacje Naukowe. Stacja Naukowa w Katowicach i Stacja Naukowa w Gdańsku. Ta ostatnia powołana została stosunkowo niedawno – w roku 2014. Aktywność naukowa obu Stacji jest więcej niż zadowalająca; m.in. w Katowicach, decyzją Rady PAU, utworzone zostały 3 nowe Komisje: Komisja Nauk Przyrodniczych, Komisja Nauk Matematycznych oraz Komisja Prawnicza. Dużą aktywność wykazują również Komisje działające poza Krakowem: Komisja Przyrodniczo-Medyczna we Wrocławiu, Wszechnica Naukowo-Kulturalna w Gliwicach oraz Wszechnica PAU w Katowicach.

Konferencje, sesje i przedsięwzięcia cykliczne

Bardzo ważnym elementem działalności PAU są konferencje i sesje naukowe, organizowane lub współorganizowane przez PAU. Niewątpliwie najważniejszym wydarzeniem zorganizowanym przez Akademię w roku sprawozdawczym były obchody 200. rocznicy utworzenia Towarzystwa

Naukowego Krakowskiego. W ramach obchodów przygotowano wystawę *Wznosząc gmach narodowej wiedzy*, zorganizowano też konferencję naukową. Materiały konferencji zostały zamieszczone w książce zatytułowanej *Towarzystwo Naukowe Krakowskie w 200-lecie założenia (1815–2015)*. *Materiały konferencji naukowej 9–10 grudnia 2015*. W przeddzień konferencji odbył się również wykład prof. Franciszka Ziejki zatytułowany *Zaczęło się przed dwustu laty... O Towarzystwie Naukowym Krakowskim, jego burzliwych dziejach i końcu, który był początkiem...* Wykład ten został opublikowany w serii Wykłady PAU. Wszystkie wydarzenia związane z obchodami 200. rocznicy utworzenia TNK podsumowano w zestawieniu:

JUBILEUSZ POWOŁANIA TOWARZYSTWA NAUKOWEGO KRAKOWSKIEGO

7.12.2015, Kawiarnia Naukowa

Wykład prof. Franciszka Ziejki *Zaczęło się przed dwustu laty... O Towarzystwie Naukowym Krakowskim, jego burzliwych dziejach i końcu, który był początkiem*

8.12.2015, Debata

o problemach społecznego ruchu naukowego w dzisiejszej Polsce

9–10.12.2015, Sesja naukowa

z okazji 200. rocznicy powstania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński, Archiwum Nauki PAN i PAU

WYSTAWY

19.06–30.10.2015

Wspólnota umiłowania nauki. 200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego

19.06–31.07 i 4–31.08.2015

200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego. Wystawa posterowa, prezentująca prezesów TNK, eksponowana w holu Polskiej Akademii Umiejętności, a następnie na Plantach Krakowskich

7.12.2015–29.02.2016

Gdy jedna myśl rodzi drugą. Wystawa posterowa, prezentowana w holu Polskiej Akademii Umiejętności

9.12.2015–30.03.2016

Wznosząc gmach narodowej wiedzy. 200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego

Poza jubileuszem TNK PAU zorganizowała 24 sesje i konferencje naukowe. Osiem z tych konferencji miało charakter międzynarodowy. Spis wszystkich konferencji i sesji naukowych PAU przedstawiają poniższe zestawienia. Sesje zostały zgrupowane w następującym układzie: konferencje organizowane przez PAU, współorganizowane przez PAU (z udziałem innych podmiotów, głównie – co oczywiste – Uniwersytetu Jagiellońskiego), organizowane przez Wydziały PAU i w końcu organizowane przez Komisje PAU. Konferencje o zasięgu międzynarodowym zaznaczono*.

SESJE ORGANIZOWANE PRZEZ PAU

14–16.11.2015 (Tomaszowice), III Debata PAU

Meandry kariery naukowej

Organizator: Polska Akademia Umiejętności

25.04.2016

Biurokracja w nauce

Organizator: Polska Akademia Umiejętności

17–18.06.2016

Polacy w nauce światowej

Organizator: Polska Akademia Umiejętności

SESJE WSPÓŁORGANIZOWANE PRZEZ PAU

16–18.09.2015 (Zakopane)

VII międzynarodowa konferencja *Użytkowanie maszyn rolniczych i leśnych, badania naukowe i dydaktyka*

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Zakład Mechanizacji Prac Leśnych Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

3.10.2015

Sesja naukowa *From particle physics to biological modelling: in search of beauty in nature*

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński, Akademia Górniczo-Hutnicza

9–10.12.2015

Sesja naukowa z okazji 200. rocznicy powstania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński, Archiwum Nauki PAN i PAU

18–20.11.2015

Ukraina i Ruś w epoce nowożytnej – instytucje i elity

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Instytut Historii UJ, Instytut Społeczeństwa Uniwersytetu im. Hrynczenki w Kijowie

18.12.2015

Sesja naukowa *Jubileusz 140-lecia Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika*

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Urząd Miasta Krakowa, Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego

*25–26.02.2016

Sesja naukowa *5th Cracow Maya Conference*

Weaving Histories: Women in Mesoamerican Culture, Society and Politics

Organizatorzy: Instytut Archeologii UJ, Polska Akademia Umiejętności

*16–20.05.2016

Sesja naukowa *World of Gravettian Hunters*

Organizatorzy: Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN, Polska Akademia Umiejętności

*6–7.06.2016

American Ethnicity and Ethnic Community Building

Organizatorzy: Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ, Polska Akademia Umiejętności, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP, Konsulat Generalny USA w Krakowie

SESJE ORGANIZOWANE PRZEZ WYDZIAŁY PAU

*6.11.2015

The „Polgar island” (Eastern Hungary): environment, settlement structure and interregional contacts from the Middle Neolithic to the Copper Age

Organizatorzy: Wydział II PAU, Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU

*7–9.01.2016, Epiphany 2016

On the Physics in LHC RUN2

Organizatorzy: Wydział III PAU, Instytut Fizyki Jądrowej PAN, Akademia Górniczo-Hutnicza, Uniwersytet Jagielloński

*24.05–1.06.2016 (Zakopane)

56. Krakowska Szkoła Fizyki Teoretycznej *A Panorama of Holography*

Organizatorzy: Wydział III PAU, Instytut Fizyki Jądrowej PAN, Akademia Górniczo-Hutnicza, Uniwersytet Jagielloński

SESJE ORGANIZOWANE PRZEZ KOMISJE PAU

27–30.09.2015 (Nowy Wiśnicz)

XIV Krajowe Sympozjum *Wpływ wibracji na otoczenie*

Organizatorzy: Instytut Mechaniki Stosowanej Politechniki Krakowskiej, Komitet Mechaniki PAN, Komisja Nauk Technicznych PAU

16.10.2015

Humanistyczne pasje polskich przyrodników XIX–XX w.

Organizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Komitet Historii Nauki i Techniki PAN, Sekcja Historii Nauk Humanistycznych, Sekcja Historii Nauk Przyrodniczych, Sekcja Historii Botaniki Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Ogród Botaniczny – Instytut Botaniki UJ

20–21.11.2015

Sesja naukowa *Ergonomia wobec nowych technik i technologii*

Organizator: Komisja Ergonomii PAU

*26–27.11.2015

Polsko-ukraińska konferencja naukowa *Zagrożenia – wyzwania – szanse bezpieczeństwa europejskiego*

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Komisja Środkowoeuropejska PAU, Instytut Państwa i Prawa im. Wołodymyra Koreckiego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Polskie Towarzystwo Naukowe w Żytomierzu, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

*4–5.12.2015

Słowianie – problemy geokultury

Organizator: Katedra Kultury Bizantyjsko-Prawosławnej UJ

Współorganizatorzy: Komisja Kultury Słowian PAU, Prawosławna Parafia Zaśnięcia NMP

12.01.2016

Inauguracja Roku Gerarda Labudy

Organizatorzy: Komisja Kaszubska przy Stacji PAU w Gdańsku, Instytut Kaszubski, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej

26.04.2016

Zagrożenia środowiska Ziemi

Organizatorzy: Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych PAU, Komitet Prognoz Polska 2000+ PAN, Komitet Global Change PAN, Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU

10.05.2016

Konferencja panelowa *Kryzys nauczania łaciny – kryzys kultury*

Organizatorzy: Wydział I PAU, Komisja Filologii Klasycznej PAU

18–21.05.2016XXXII Konferencja Embriologiczna *Rośliny – Zwierzęta – Człowiek***Organizatorzy:** Uniwersytet Wrocławski, Komisja Biologii Rozwoju PAU**30–31.05.2016**XX Krakowska Konferencja Metodologiczna *Filozofia w nauce***Organizatorzy:** Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych, Polska Akademia Umiejętności, Komisja Filozofii Nauk PAU

Trzeba też wspomnieć o otwartych dla szerszej publiczności spotkaniach cyklicznych: koordynowanym przez prezesa Seminarium PAU „Patriotyzm wczoraj i dziś” oraz organizowanej przez prof. Jerzego Vetulaniego Kawiarni Naukowej. W końcu warto zaznaczyć, iż w roku sprawozdawczym odbyła się trzecia już Debata PAU. Materiały tej debaty, zatytułowane *Meandry kariery naukowej*, zostały opublikowane w serii Debaty PAU.

Działalność naukowa

Działalność badawcza PAU to głównie realizacja rozmaitych typów projektów badawczych, tzw. grantów. W roku sprawozdawczym 5 projektów zostało z sukcesem zakończonych, 9 jest w trakcie realizacji, a 4 zostały przyznane. Trzy kolejne tabele (VII–IX) przedstawiają listę projektów finansowanych przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (6 projektów), Narodowe Centrum Nauki (7 projektów) oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (5 projektów).

Tabela VII. Projekty badawcze realizowane w PAU – NPRH

Dokumenta Polonica ex Archivo Generali Hispaniae in Sumancas	Prof. Ryszard Skowron	31.01.2012– 31.12.2015 47 miesięcy	zakończony
Inwentaryzacja materiałów historycznych dotyczących emigracji polskiej w XIX wieku ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego wraz z edycją źródłową wybranych materiałów	Dr hab. Janusz Pezda	31.01.2012– 30.01.2017 60 miesięcy	realizowany

Zapomniane pomniki cywilizacji europejskiej. Spuścizna aktowa I Rzeczypospolitej w archiwach państw powstałych po rozpadzie ZSRR. Ze szczególnym uwzględnieniem zespołów ksiąg sądowych (do 1831 r.) w zasobach archiwalnych Ukrainy	Dr Mariusz Machynia	08.03.2013 – 07.03.2018 60 miesięcy	realizowany
Opracowanie katalogów XIX-wiecznych druków wydanych na emigracji i ziemiach polskich ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego	Mgr Lucyna Pyrzowska	20.05.2013 – 19.05.2018 60 miesięcy	realizowany
Akta grodzkie i ziemskie z terenu dawnych województw krakowskiego i sandomierskiego. Edycja krytyczna ksiąg sądowych z XIV–XV wieku	Dr hab. Jan Wroniszewski, prof. UMK	20.08.2014– 19.08.2019 60 miesięcy	realizowany
Opracowanie naukowe zbiorów rzeźby, malarstwa, miniatur i grafiki Towarzystwa Historyczno-Literackiego / Biblioteki Polskiej w Paryżu, w oparciu o prace inwentaryzacyjne i w połączeniu z wydaniem katalogów najciekawszych materiałów	Dr Anna Czarnocka	07.07.2014– 06.07.2019 60 miesięcy	realizowany

Tabela VIII. Projekty badawcze realizowane w PAU – NCN

Legendy o świętej Katarzynie ze Sieny w literaturze francuskiej schyłku średniowiecza – edycja krytyczna tekstów i studium filologiczne	Dr hab. Piotr Tylus, prof. UJ	17.08.2012– 16.08.2015 36 miesięcy przedłuż. do 16.01.2016 41 miesięcy	zakończony
Byków k. Drohobycza w prawym dorzeczu górnego Dniestru. Wielokulturowe zespoły osadnicze z III–I tys. p.n.e.	Prof. dr hab. Jan Machnik	02.08.2012– 01.02.2015 30 miesięcy przedłuż. do 01.04.2016 44 miesiące	zakończony

Badanie procesu hadronizacji poprzez analizę korelacji międzycząstkowych	Prof. dr hab. Andrzej Białas	05.03.2014–04.03.2017 36 miesięcy	realizowany
Problem utworów osieroconych wobec pamięci kulturowej na przykładzie piśmiennictwa wybranych żydowskich filozofów i filologów z Uniwersytetu Jagiellońskiego (1918–1939)	Mgr Anna Dorota Smywińska-Pohl	26.01.2014–25.01.2018 48 miesięcy	realizowany
Schyłek epoki kamienia na wzgórzu Stanska skala – produkcja krzemieniarska czy „optymalizacja”?	Dr hab. Jerzy Kopacz	25.01.2016–24.01.2019 36 miesięcy	realizowany
Inwentarz rękopisów Archiwum Kapituły Kolegiackiej i Katedry Sandomierskiej, t. II	Prof. Feliks Kiryk	20.01.2016–19.01.2018 24 miesiące	realizowany
Zachodnie Balkany – alternatywna droga neolityzacji Europy	Prof. Janusz K. Kozłowski	przyznano dotację	

Tabela IX. Projekty badawcze realizowane w PAU – MKiDN

PAUart. Katalog zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności – etap 2. Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Ochrona i cyfryzacja dziedzictwa kulturowego	PAU – AN	zakończony
Konserwacja najwartościowszych zabytków języka polskiego z kolekcji H. Łopacińskiego Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Wspieranie działań muzealnych	PAU – BN PAU i PAN w Krakowie	zakończony
Ochrona Polskiego Dziedzictwa Archiwalnego w Argentynie Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą	Dr Krzysztof Smolana	zaakceptowany
Gombrowicz – Montreal 2016 Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą	PAU – PINK	zaakceptowany

BPP fotografie Nazwa programu: Dziedzictwo kulturowe Priorytet: Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą	PAU – BPP	zaakceptowany
--	-----------	---------------

Poza wymienionymi „klasycznymi” grantami PAU realizuje bezterminowy projekt, finansowany przez Fundację Lanckorońskich. W ramach tego projektu opracowywane są relacje i dokumenty poszczególnych nuncjuszy apostołskich w Polsce od roku 1519 do czasów współczesnych. Każdego roku – zgodnie z umową zawartą z Fundacją – wydawany jest jeden tom serii *Acta Nuntiaturae Polonae*. Koordynatorami tego ważnego projektu są prof. Jerzy Wyrozumski oraz red. Wanda Lohman. Równocześnie, w roku 2015 rozpoczęliśmy digitalizację wszystkich dotychczas wydanych tomów *Nuncjatur*. Zadanie to zostało sfinansowane przez Fundację Lanckorońskich; zakończyliśmy je w lutym 2016 roku. W rezultacie wszystkie wydane tomy *Nuncjatur* (jest ich 38) są dostępne w internecie.

Działalność wydawnicza

Ważną i integralną częścią aktywności badawczej PAU jest działalność wydawnicza. W roku sprawozdawczym opublikowano: 16 kolejnych zeszytów czasopism, 18 tomów wydawnictw seryjnych oraz 12 monografii i książek (łącznie prawie 1000 arkuszy wydawniczych).

Poza własną działalnością wydawniczą w roku sprawozdawczym Akademia była współwydawcą 3 czasopism o zasięgu międzynarodowym: „Acta Physica Polonica B”, „The Polish Review”, „Studia Politologica Ucraino-Polona”, oraz czasopisma popularnonaukowego „Wszechświat” (pełny wykaz wszystkich wydawnictw PAU opublikowanych w roku sprawozdawczym zob. s. 96–98). Na koniec tej części sprawozdania warto zaznaczyć, że podobnie jak w latach poprzednich, ograniczone zostały nakłady niektórych naszych czasopism. W ich miejsce wprowadzamy wersje elektroniczne. Podjęliśmy również prace zmierzające do udostępnienia wybranych czasopism w systemie dostępu otwartego (Open Access), a umowa dotycząca takiej formy publikacji została podpisana z Wydawnictwem Uniwersytetu Jagiellońskiego. Coraz większym prestiżem cieszy się nasz tygodnik internetowy „PAUza Akademicka”.

Współpraca międzynarodowa

Z roku na rok coraz większego znaczenia nabiera współpraca międzynarodowa PAU. W roku sprawozdawczym realizowane były umowy o współpracy z 13 Akademiemi Nauk i innymi jednostkami naukowymi,

m.in. z Ukraińską Akademią Nauk, Słowacką AN, Rumuńską AN, Węgierską AN, The Royal Society of Edinburgh. Dwie nowe umowy o współpracy zostały podpisane: z Węgierską Akademią Sztuk oraz Biblioteką Naukową Uniwersytetu im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku, dwie kolejne zostały przedłużone na kolejne lata: z Czeską AN oraz z Instytutem Historii Litwy Republiki Litewskiej (por. poniższe zestawienie).

WSPÓLPRACA MIĘDZYKRAJOWA

- Ukraińska Akademia Nauk
- Słowacka Akademia Nauk
- Czeska Akademia Nauk, **przedłużona** w 2016 r.
- Węgierska Akademia Nauk
- Akademia Nauk Słowenii
- Macedońska Akademia Nauk
- Rumuńska Akademia Nauk
- Instytut Historii Litwy Republiki Litewskiej, **przedłużona** w 2016 r.
- The ExtreMe Matter Institute
- Polskie Towarzystwo Naukowe w Żytomierzu
- The Royal Society of Edinburgh
- Hungarian Academy of Arts, **podpisana** w 2016 r.
- Biblioteka Naukowa Przykarpackiego Uniwersytetu Narodowego im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku, Ukraina, **podpisana** w 2016 r.

Nadto PAU jest członkiem dwóch organizacji zrzeszających akademie poszczególnych krajów: Międzynarodowej Unii Akademii (UAI) oraz All European Academies (ALLEA). Intensywna i owocna jest także współpraca m.in. z Akademią Francuską i Saską AN, mimo że nie regulują jej żadne umowy. Trzeba w tym miejscu wspomnieć również o współpracy z Polskim Instytutem Naukowym w Ameryce (PIASA) w Nowym Jorku i z Polskim Instytutem Naukowym w Kanadzie (PINK) w Montrealu. Oba te instytuty mają formalnie status stacji naukowych PAU. Wspólnie z Instytutem w Nowym Jorku wydajemy czasopismo „The Polish Review”, wspólnie z Instytutem w Montrealu organizujemy sesje naukowe w Kanadzie. Najbliższa będzie poświęcona twórczości Witolda Gombrowicza.

Działalność wspomagająca badania naukowe

W taką działalność zaangażowane są trzy jednostki PAU: Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie, Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie oraz Fototeka Lanckorońskich. Biblioteka Naukowa to druga co do wielkości placówka tego typu w naszym mieście. Jej zbiory i dokonania w okresie sprawozdawczym prezentują kolejne tabele (X–XII).

Tabela X. Biblioteka Naukowa PAU i PAN

Stan liczbowy zbiorów Biblioteki w dniu 31 XII 2015

Liczba druków ogółem w tym:	558 074 vol.
wydawnictwa ciągłe	347 289 vol.
wydawnictwa zwarte	210 785 vol.
Zbiory specjalne ogółem w tym:	174 870 vol. i jedn. inw.
stare druki	17 118
rękopisy	15 365
dyplomy pergaminowe	627
druki ulotne	11 145
kartografia	12 221
grafika	98 284
rysunki	2 260
ekslibrisy	14 606
Ogółem liczba zbiorów	732 944 vol. i jedn. inw.

Tabela XI. Nabytki Biblioteki Naukowej PAU i PAN w 2015 r.

Wymiana	druki zwarte – 311 wydawnictwa ciągłe – 1002 czasopisma on-line – 86 tytułów Łącznie: 1399
Dary i zakupy	druki zwarte – 958 wydawnictwa ciągłe – 926 Łącznie: 1884
Dary do zbiorów specjalnych i Gabinetu Rycin	rękopisy – 95 ryciny – 34 ekslibrisy – 132 Łącznie: 261

Tabela XII. Udostępnianie zbiorów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w 2015 r.

Liczba odwiedzin w czytelnich	2366
Udostępniono: książki czasopisma	5258 vol. 2972 vol.
rękopisy stare druki i atlasy mikrofilmy ryciny, fotografie, rysunki kwerendy pisemne	723 jedn. inw. 213 jedn. inw. 1185 jedn. 1857 jedn. inw. 276

Archiwum Nauki jest jednostką wspólną Oddziału PAN w Krakowie oraz PAU. W okresie sprawozdawczym jednostka ta zorganizowała 7 wystaw, 5 w pomieszczeniach Archiwum, jedną w siedzibie PAN w Warszawie i jedną w Śródmiejskiej Bibliotece Publicznej w Krakowie. Za pełną zaangażowania pracę dziękuję pani dyrektor Ricie Majkowskiej oraz wszystkim osobom przygotowującym kolejne ekspozycje. Listę wystaw zorganizowanych przez Archiwum prezentuje poniższe zestawienie:

WYSTAWY ARCHIWUM NAUKI PAN I PAU

- *Krzysztof Skórczewski, Miedzioryty* (od 6.06.2016)
- *Wznosząc gmach narodowej wiedzy. 200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego* (9.12.2015–30.03.2016)
- *Gdy jedna myśl rodzi drugą*, wystawa posterowa, prezentowana w holu Polskiej Akademii Umiejętności (7.12.2015–29.02.2016)
- *Wspólnota umiłowania nauki. 200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego* (19.06.–30.10.2015)
- *200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego*, wystawa posterowa, prezentująca prezesów TNK (19.06.–31.07.2015 – hol PAU; 4–31.08.2015 – Planty Krakowskie)

WYSTAWY ZEWNĘTRZNE

- *Przeżywamy straszne czasy... Wielka Wojna w pamiątkach Ludmiły Wróblewskiej*, wystawa przy Gabinetie Prezesa PAN w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie (od 28.08.2015)
- *Historia krótkiej formy korespondencji*, wystawa posterowa, prezentowana w Śródmiejskiej Bibliotece Publicznej w Krakowie (2.11.–28.12.2015)

Fototeka Lanckorońskich stanowi własność PAU od roku 1929. Początkowo znajdowała się ona w stacji PAU w Rzymie, po wojnie została przejęta przez PAN, wreszcie w roku 2005 zwrócono ją PAU. W zbiorach fototeki znajduje się ok. 50 000 fotogramów, które są sukcesywnie inwentaryzowane i opracowywane.

Biblioteka Polska w Paryżu

Szczegółnej uwagi wymaga Biblioteka Polska w Paryżu, stanowiąca współwłasność PAU i paryskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego. W każdym kolejnym roku budżetowym Akademia przekazuje Bibliotece, z dotacji MNiSW, 1 500 000 zł. Środki te z całą pewnością są niewystarczające. Trwają obecnie intensywne prace nad uregulowaniem stanu prawnego i finansowego Biblioteki. W roku sprawozdawczym w PAU realizowane były trzy projekty badawcze, finansowane przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, których celem jest inwentaryzacja materiałów historycznych, druków, zbiorów rzeźby, malarstwa i miniatur znajdujących się w zasobach BPP.

Nagrody, wyróżnienia i stypendia

Tak jak każdego roku, również w roku sprawozdawczym Polska Akademia Umiejętności przyznała wyróżnienia i nagrody. Niewątpliwie najbardziej prestiżową z nich jest Nagroda im. Erazma i Anny Jerzmanowskich. Nagroda ta, ufundowana przez Władze Województwa Małopolskiego, przyznawana jest za działalność naukową, kulturalną i dobroczynną. W tym roku – siódmym po reaktywacji nagrody – laureatem został ks. Adam Boniecki. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 9.05.2016 r. na Wawelu.

Nagroda im. Tadeusza Browicza przyznawana jest przez PAU na wniosek Wydziału V Lekarskiego. W tym roku przyznano 2 takie nagrody; laureatkami zostały: dr hab. Dagmara Hering – za wyjaśnienie roli nerek w neurogenym mechanizmie nadciśnienia tętniczego, oraz dr Magdalena Cieślik – za nowatorskie badania molekularnych mechanizmów chorób neurodegeneracyjnych.

Ponadto w roku sprawozdawczym, na wniosek Komisji PAU ds. Oceny Podręczników Szkolnych, Rada PAU postanowiła wyróżnić podręcznik *Matematyka, klasy 1–3 liceum i technikum, zakres podstawowy* (autorzy: Małgorzata Dobrowolska, Jacek Lech, Marcin Karpiński i Marcin Braun), wydany przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe.

Każdego roku ośmioosobowa komisja pod przewodnictwem prof. Jerzego Wyrozumskiego przyznaje stypendia Fundacji Lanckorońskich i Fundacji

z Brzezia Lanckorońskich. W skład komisji, poza przedstawicielami PAU, wchodzi również delegaci pięciu uniwersytetów (Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetu Wrocławskiego). Stypendia przyznawane są w 5 dyscyplinach (archeologia śródziemnomorska, filologia klasyczna, historia, historia filozofii i historia sztuki); w roku sprawozdawczym otrzymało je 65 osób. Listę osób, które otrzymały stypendia w roku 2015 (do realizacji w roku bieżącym), oraz informację o wykorzystaniu środków z poprzedniej edycji konkursu zamieszczono na s. 106–116. Kolejne wnioski będą rozpatrywane pod koniec czerwca br.

Powyższe sprawozdanie zostało przyjęte przez Zarząd PAU w dniu 13.06.2016 r. Integralną część tego sprawozdania stanowią załączniki przedstawione w postaci tabel i zestawień. Sprawozdanie finansowe było przedmiotem obrad Zarządu PAU oraz Komisji Rewizyjnej. Zostało ono jednomyślnie zaakceptowane przez oba wymienione gremia. Uzyskało również pozytywną opinię biegłego rewidenta, przygotowaną przez kancelarię PROFIN.

Sekretarz generalny PAU
prof. Szczepan Biliński